



Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített tizedik tanács)

2021. február 17. *ⁱ

„Állami támogatások – A Svédországon belüli, a Svédországból kiinduló és a Svédországba irányuló légi közlekedés piaca – A Covid19-világjárvánnyal összefüggésben a légitársaságok támogatására irányuló hitelgaranciák – Kifogást nem emelő határozat – Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret – A valamely tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére irányuló intézkedés – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Egyenlő bánásmód – Arányosság – A svéd hatóságok által kibocsátott engedéllyel való rendelkezés kritériuma – A támogatás kedvező hatásainak a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz viszonyított mérlegelésének hiánya – Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja – *Ratio legis* – Indokolási kötelezettség”

A T-238/20. sz. ügyben,

a **Ryanair DAC** (székhelye: Swords [Írország], képviselik: E. Vahida, F.-C. Laprévotte, S. Rating és I.-G. Metaxas-Maranghidis ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek: L. Flynn, S. Noë és F. Tomat, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatják:

a **Francia Köztársaság** (képviselek: E. de Moustier, C. Mosser, A. Daniel és P. Dodeller, meghatalmazotti minőségben)

és

a **Svéd Királyság** (képviselek: C. Meyer-Seitz, H. Eklinder, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, H. Shev, R. Shahsavan Eriksson és J. Lundberg, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek,

az SA.56812 (2020/N) – Svédország – Covid19: Hitelgarancia-rendszer a légitársaságok számára – állami támogatásról szóló, 2020. április 11-i C(2020) 2366 final bizottsági határozat megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

* Az eljárás nyelve: angol.

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített tizedik tanács),

tagjai: M. van der Woude elnök, A. Kornezov, E. Buttigieg (előadó), K. Kowalik-Bańczyk és G. Hesse bírák,

hivatalvezető: S. Spyropoulos tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2020. szeptember 22-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 2020. április 3-án a Svéd Királyság az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megfelelően bejelentette az Európai Bizottságnak az egyes légitársaságok javára szóló hitelgarancia-rendszer formájában nyújtott támogatásra vonatkozó intézkedést (a továbbiakban: szóban forgó támogatási program). A szóban forgó támogatási program célja annak biztosítása, hogy az e tagállam által kibocsátott engedéllyel (a továbbiakban: svéd engedély) rendelkező légitársaságok, amelyek e tagállam összeköttetése szempontjából jelentősek, elegendő likviditással rendelkezzenek ahhoz, hogy elkerüljék, hogy a Covid19-világjárvány által okozott zavarok veszélyeztessék fenntarthatóságukat, és hogy megőrizzék a gazdasági tevékenység folytonosságát a jelenlegi válság során, valamint azt követően. A szóban forgó támogatási program minden olyan légitársaság javára szól, amely 2020. január 1-jén a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 293., 3. o.) 3. cikke alapján a légi közlekedés területén folytatott kereskedelmi tevékenység folytatására szóló svéd engedéllyel rendelkeznek, azon légi fuvarozók kivételével, amelyek fő tevékenysége nem menetrend szerinti légi személyszállítási szolgáltatások nyújtása. Az e program keretében garantált hitelek legnagyobb összege 5 milliárd svéd korona (SEK), valamint a garancia a beruházási hitelekre és a forgótőke-hitelekre vonatkozik, legkésőbb 2020. december 31-ig nyújtják, és legfeljebb hat év időtartamra vonatkozik.
- 2 2020. április 11-én a Bizottság elfogadta az SA.56812 (2020/N) – Svédország – Covid19: Hitelgarancia-rendszer a légitársaságok számára – állami támogatásról szóló, 2020. április 11-i C(2020) 2366 final határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat), amellyel – miután megállapította, hogy a szóban forgó intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül – az intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségét a 2020. április 3-án módosított (HL 2020. C 112. I., 1. o.), 2020. március 19-i „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című saját közleménye (HL 2020. C 91. I., 1. o.) (a továbbiakban: ideiglenes keret) fényében értékelte.
- 3 E tekintetben a Bizottság először is megállapította, hogy az 1008/2008 rendeletnek megfelelően a támogatható légitársaságok „központi ügyvezetésének helye” Svédországban volt (lásd a lenti 26. pontot), és pénzügyi helyzetüket az engedélyek kiadásáért felelős nemzeti hatóság rendszeresen ellenőrizte. Ezenkívül az, hogy a szóban forgó intézkedés kedvezményezettjei menetrend szerinti légi személyszállítási szolgáltatásokat nyújtanak, jelentős szerepet játszhat az ország összeköttetésében. Következésképpen az intézkedés jogosultsági feltételei relevánsak azon

légitársaságok azonosítása szempontjából, amelyek kapcsolódnak Svédországhoz, és amelyek szerepet játszanak ezen ország összeköttetésének biztosításában, a szóban forgó támogatási program céljának megfelelően. Másodszor úgy ítélte meg, hogy az említett program szükséges, megfelelő és arányos volt a svéd gazdaságban bekövetkezett komoly zavar megszüntetése tekintetében, és megfelelt az ideiglenes keret „Hitelgaranciák formájában nyújtott támogatás” című 3.2 pontjában foglalt valamennyi releváns feltételnek. Így arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó támogatási program az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében összeegyeztethető a belső piaccal, ennél fogva pedig nem emelt kifogást ezzel szemben.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 4 A Törvényszék Hivatalához 2020. május 1-jén benyújtott beadványával a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 5 A Törvényszék Hivatalához ugyanezen a napon benyújtott beadványával a felperes azt kérte, hogy a Törvényszék a jelen keresetet az eljárási szabályzatának 151. és 152. cikke szerinti gyorsított eljárásban bírálja el. A Törvényszék (tizedik tanács) 2020. május 27-i határozatával helyt adott a gyorsított eljárás iránti kérelemnek.
- 6 A Bizottság 2020. június 15-én benyújtotta az ellenkérelmet a Törvényszék Hivatalához.
- 7 Az eljárási szabályzat 106. cikkének (2) bekezdése alapján a felperes 2020. június 22-én tárgyalás tartása iránt indokolt kérelmet terjesztett elő.
- 8 A tizedik tanács javaslatára a Törvényszék az eljárási szabályzatának 28. cikkét alkalmazva úgy határozott, hogy az ügyet kibővített ítélkező testület elé utalja.
- 9 A Törvényszék az eljárási szabályzat 89. cikkében előírt pervezető intézkedés keretében 2020. július 20-án felhívta a felperest két kérdés írásban történő megválaszolására. A felperes e felhívásnak a megadott határidőn belül eleget tett.
- 10 A Törvényszék Hivatalához 2020. július 20-án benyújtott beadványával a Francia Köztársaság kérte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson a jelen eljárásba. A Törvényszék Hivatalához 2020. július 28-án benyújtott beadványával a felperes az eljárási szabályzat 144. cikke (7) bekezdésének megfelelően azt kérte, hogy a keresetlevélben, a keresetlevél rövidített változatában és azok mellékleteiben szereplő, a foglalások számára és a várható utasszámra vonatkozó bizonyos adatokat ne közöljenek a Francia Köztársasággal. Következésképpen csatolta a keresetlevél, a keresetlevél rövidített változata és mellékletei nem bizalmas változatát.
- 11 A fenti 9. pontban említett pervezető intézkedésre válaszul a felperes 2020. augusztus 5-én megerősítette, hogy visszavonja a keresetlevél 66–76. pontját, amely pontok az első jogalap második részének harmadik alrészében szerepelnek, valamint a keresetlevél 110–114. pontját, amely pontok a harmadik jogalap második részéhez tartoznak.

- 12 Ugyanezen a napon hozott végzésével a Törvényszék kibővített tizedik tanácsának elnöke engedélyezte a Francia Köztársaság beavatkozását, és ideiglenesen a keresetlevélnek, a keresetlevél rövidített változatának és mellékleteinek közlését a felperes által benyújtott nem bizalmas változatra korlátozta a Francia Köztársaságnak a bizalmas kezelés iránti kérelemre vonatkozó esetleg észrevételei benyújtásáig.
- 13 2020. augusztus 6-i pervezető intézkedéssel a Francia Köztársaság számára az eljárási szabályzat 154. cikkének (3) bekezdése alapján engedélyezték, hogy beavatkozási beadványt nyújtson be.
- 14 A Törvényszék Hivatalához 2020. augusztus 11-én benyújtott beadványával a Svéd Királyság kérte, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhatson a jelen eljárásba. A Törvényszék Hivatalához 2020. augusztus 17-én benyújtott beadványában a felperes az eljárási szabályzat 144. cikke (7) bekezdésének megfelelően kérte, hogy a fenti 10. pontban említett adatokat ne közöljék a Svéd Királysággal.
- 15 2020. augusztus 21-i végzésével a Törvényszék kibővített tizedik tanácsának elnöke megengedte a Svéd Királyság beavatkozását, és ideiglenesen a keresetlevélnek, a keresetlevél rövidített változatának és mellékleteinek közlését a felperes által benyújtott nem bizalmas változatra korlátozta a Svéd Királyságnak a bizalmas kezelés iránti kérelemre vonatkozó esetleg észrevételei benyújtásáig. Az ugyanezen a napon hozott pervezető intézkedéssel a Svéd Királyság számára az eljárási szabályzat 154. cikkének (3) bekezdése alapján engedélyezték, hogy beavatkozási beadványt nyújtson be.
- 16 Ugyanezen a napon a Francia Köztársaság benyújtotta beavatkozási beadványát a Törvényszék Hivatalához, anélkül hogy kifogást emelt volna a felperes által benyújtott bizalmas kezelés iránti kérelemmel kapcsolatban.
- 17 2020. szeptember 7-én a Svéd Királyság benyújtotta beavatkozási beadványát a Törvényszék Hivatalához, és egyáltalán nem emelt kifogást a felperes által benyújtott bizalmas kezelés iránti kérelemmel kapcsolatban.
- 18 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
 - semmisítse meg a megtámadott határozatot;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére;
- 19 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
 - utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.
- 20 A Francia Köztársaság a kereset elfogadhatatlanságának megállapítását kéri annyiban, amennyiben az magának a támogatás értékelésének megalapozottságát vitatja, valamint kéri a kereset ezt meghaladó részének érdemben történő elutasítását. Másodlagosan azt kéri, hogy a Törvényszék teljes egészében utasítsa el a keresetet.
- 21 A Svéd Királyság a Bizottsághoz hasonlóan a kereset megalapozatlanság miatti elutasítását kéri.

A jogkérdésről

- 22 Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós bíróság jogosult mérlegelni az egyes ügyek körülményei alapján, hogy a gondos igazságszolgáltatás indokolja-e a kereset érdemi elutasítását, anélkül hogy ezt megelőzően határozná annak elfogadhatóságáról (lásd ebben az értelemben: 2002. február 26-i Tanács kontra Boehringer ítélet, C-23/00 P, EU:C:2002:118, 51. és 52. pont; 2016. szeptember 14-i Trajektna luka Split kontra Bizottság ítélet, T-57/15, nem tették közzé, EU:T:2016:470, 84. pont). Következésképpen, tekintettel különösen a jelen eljárás gyorsított eljárás-kénti engedélyezéséhez vezető megfontolásokra, valamint arra, hogy milyen jelentőség fűződik az ügy érdemére vonatkozó gyors válaszhoz mind a felperes, mind pedig a Bizottság, a Francia Köztársaság és a Svéd Királyság számára, először is meg kell vizsgálni a kereset megalapozottságát, anélkül hogy előzetesen határozni kellene annak elfogadhatóságáról.
- 23 Keresete alátámasztására a felperes négy jogalapra hivatkozik. Az első jogalap lényegében az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma és a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének megsértésén, a második jogalap a támogatás kedvező hatásainak a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz viszonyított mérlegelésére vonatkozó kötelezettség megsértésén, a harmadik jogalap lényegében az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdéséből eredő eljárási jogok megsértésén, a negyedik jogalap pedig az indokolási kötelezettség megsértésén alapul.

Az első, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma és a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének megsértésére alapított jogalapról

- 24 Az első jogalap lényegében négy részből áll, amelyek közül az első azon alapul, hogy a szóban forgó támogatási program állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést valósít meg, a második azon alapul, hogy az nem szükséges és nem is arányos a számára kitűzött cél elérése tekintetében, a harmadik rész azon alapul, hogy korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát, a negyedik pedig azon, hogy az így bevezetett korlátozás nem igazolt.

Az első jogalap első két részéről, amelyek azon alapulnak, hogy a szóban forgó támogatási program állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést valósít meg, valamint nem szükséges és nem is arányos a számára kitűzött cél elérése tekintetében

- 25 A jelen ügyben először is a szóban forgó támogatási program abban áll, hogy állami garanciát nyújtanak azoknak a légitársaságoknak, amelyek 2020. január 1-jén rendelkeztek svéd engedéllyel, kivéve azokat, amelyek fő tevékenysége charterjáratok működtetéséből áll, ami magában foglalja, hogy a „központi ügyvezetés[ük] helye” Svédországban van (lásd az alábbi 26. pontot), amennyiben bankoktól kölcsönt igényelnek. E program időben (2020. december 31-ig) és összegében (5 milliárd SEK) korlátozott. Amint az a fenti 1. pontból következik, a „svéd engedély” kifejezés a svéd hatóságok által az 1008/2008 rendelet 3. cikke alapján kiadott engedélyre utal. Következésképpen a felperesnek a keresetlevél 57. pontjában szereplő, arra alapított érvét, hogy a Bizottság a „svéd engedély” kifejezéssel az uniós jogtól idegen fogalmat alkalmazott, eleve el kell utasítani.
- 26 Másodsor, az 1008/2008 rendelet 2. cikkének 26. pontja értelmében a „központi ügyvezetés helye” az uniós légi fuvarozó azon tagállamban található központi irodája vagy bejegyzett irodája, amelyen belül e légi fuvarozó elsődleges pénzügyi feladatait és operatív irányítását gyakorolják, beleértve annak folyamatos légi alkalmassági irányítását is. A központi ügyvezetés helyének

fogalma gyakorlatilag az említett fuvarozó székhelyének felel meg (lásd ebben az értelemben: 2014. március 18-i International Jet Management ítélet, C-628/11, EU:C:2014:171, 66. pont). Helytálló tehát, amint azt a felperes állítja, hogy egy adott jogi személy számára az említett rendelet csak egyetlen központi ügyvezetési hely létesítését, és ennek következtében csak egyetlen engedély kiállítását teszi lehetővé azon tagállam hatóságai részéről, amelynek területén e központi ügyvezetési hely található. Amint arra a Svéd Királyság a beavatkozási beadványában helyesen hivatkozik, egy légitársaságnak lehetősége van arra, hogy több különböző jogi személy létrehozásával, például leányvállalatokhoz történő kiszervezés útján, több engedélyt szerezzen.

- 27 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a szóban forgó támogatási programra való jogosultság egyik feltétele az, hogy 2020. január 1-jén, vagyis a Covid19-világjárvány elismerését megelőzően svéd engedéllyel kell rendelkezni. Ebből szükségképpen az következik, hogy amennyiben a svéd hatóságoknál történő engedély megszerzése azt feltételezi, hogy valamely légitársaság esetében a központi ügyvezetése helyének Svédországban legyen, ezen ügyvezetési helyet – az engedély megszerzésére vonatkozó határidőkre tekintettel – legkésőbb a 2019. év vége előtt ott létre kellett hozni. Következésképpen a szóban forgó támogatási program jogszerűségére nincs hatással az, hogy – amint arra a Bizottság hivatkozik – egy légitársaságnak lehetősége van arra, hogy a központi ügyvezetése helyét áthelyezve egy másik tagállamtól szerezzen engedélyt. Hasonlóképpen, a felperes a keresetlevél 53. és 54. pontjában nem állíthatja, hogy azzal, hogy a Bizottság a neki címzett 2020. április 22-i levelében ilyen érvet terjesztett elő, elő kívánta mozdítani a támogatások bármilyen versenyt.
- 28 E pontosításokat követően meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető többek között a valamely tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás.
- 29 Emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a Szerződés általános rendszeréből következik, hogy az EUMSZ 108. cikk szerinti eljárás soha nem vezethet a Szerződés különös rendelkezéseivel ellentétes eredményre. A Bizottság ezért nem nyilváníthatja az állami támogatást a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha annak egyes feltételei ellentétesek a Szerződés más rendelkezéseivel. Hasonlóképpen, azt az állami támogatást, amely bizonyos feltételeinél fogva sérti az uniós jog olyan általános elveit, mint az egyenlő bánásmód elve, a Bizottság nem nyilváníthatja a belső piaccal összeegyeztethetőnek (2008. április 15-i Nuova Agricast ítélet, C-390/06, EU:C:2008:224, 50. és 51. pont).
- 30 A jelen ügyben egyrészt meg kell állapítani, hogy a támogathatóság egyik feltétele, nevezetesen a svéd engedéllyel való rendelkezés, azzal a következménnyel jár, hogy eltérő bánásmódban részesítik a Svédországban központi ügyvezetési hellyel rendelkező légitársaságokat, amennyiben az állam által garantált kölcsönben részesülhetnek, és azon légitársaságokat, amelyek más tagállamban rendelkeznek ilyen ügyvezetési hellyel, és Svédországon belüli, Svédországból kiinduló és Svédországba irányuló tevékenységet végeznek a szolgáltatásnyújtás szabadsága és a letelepedés szabadsága alapján, és amelyek nem tarthatnak erre igényt.
- 31 Feltételezve, hogy – amint azt a felperes állítja – ez az eltérő bánásmód az EUMSZ 18. cikk első bekezdése értelmében vett hátrányos megkülönböztetésnek tekinthető, hangsúlyozni kell, hogy e rendelkezés szerint a Szerződések alkalmazási körében és „az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül”, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy ez az eltérő bánásmód megengedett-e a megtámadott határozat jogalapját képező EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja alapján. E vizsgálat magában foglalja egyrészt azt, hogy a szóban forgó támogatási

program célja megfelel-e az utóbbi rendelkezésben foglalt követelményeknek, másrészt pedig, hogy a támogatás nyújtásának részletszabályai nem haladják-e meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- 32 Először is a szóban forgó támogatási program célját illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Svéd Királyság ezen intézkedést az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjára alapította (a megtámadott határozat 9. pontja). Az említett program ily módon arra irányul, hogy megszüntesse a svéd gazdaságban a Covid19-világjárvány által okozott komoly zavart, amint az a megtámadott határozat 41. és 42. pontjából kitűnik, ami megfelel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett esetek egyikének, biztosítva egyidejűleg Svédország összeköttetését. A szóban forgó támogatási program – amint az a megtámadott határozat 8. és 43. pontjából következik – biztosítja, hogy azok a légitársaságok, amelyek „svéd engedéllyel rendelkeznek, és amelyek jelentősek a svédországi összeköttetés biztosítása szempontjából”, elegendő likviditással rendelkezzenek, és az említett légitársaságokat, „amelyek Svédországhoz kapcsolódnak, és szerepet játszanak annak összeköttetése biztosításában”, kétségkívül a svéd engedély birtoklása határozza meg, azonban – amint azt a Bizottság helyesen állítja – az is jellemzi őket, hogy Svédországon belül, valamint Svédországból kiinduló és Svédországba irányuló menetrend szerinti járatokat üzemeltetnek. Azok a légitársaságok ugyanis, amelyek fő tevékenységük keretében charterjáratokat, azaz előre nem tervezett járatokat üzemeltetnek, nem támogathatók a szóban forgó támogatási program keretében, még akkor sem, ha svéd engedéllyel rendelkeznek.
- 33 Meg kell állapítani, hogy mivel a megtámadott határozatban jogilag megkövetelt módon bizonyítást nyert mind a svéd gazdaságban a Covid19-világjárvány miatt bekövetkezett komoly zavar, mind a svédországi légi közlekedési ágazatra, és ennél fogva e tagállam területének légi kiszolgáltatására gyakorolt jelentős negatív hatások fennállása, a szóban forgó támogatási program célja megfelel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeknek.
- 34 Másodszor, annak vizsgálatát illetően, hogy a támogatás nyújtásának részletszabályai nem haladják meg a szóban forgó támogatási program céljának eléréséhez és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeknek való megfeleléshez szükséges mértéket, a következő megfontolásokat kell figyelembe venni.
- 35 Meg kell állapítani, hogy a szóban forgó támogatási program részletszabályai olyan állami garancia nyújtását jelentik, amely lehetővé teszi a támogatásra jogosult társaságok számára, hogy banki szervezetektől igénybe vett kölcsönök révén leküzdjék azt a likviditási válságot, amelyet a Covid19-világjárványnak a svéd légi közlekedésre gyakorolt hatásai okoztak. Ezek az állami garanciával támogatott banki kölcsönök legfeljebb hat év időtartamra köthetők (a megtámadott határozat 24. pontja). A szóban forgó támogatási programot az ideiglenes keret „Hitelgaranciák formájában nyújtott támogatás” című 3.2 pontja alapján fogadták el.
- 36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ideiglenes keret 5. pontjának szövege a következő:

„A bankok és más pénzügyi közvetítők kulcsszerepet játszanak a [Covid19-járvány] hatásainak kezelésében azáltal, hogy fenntartják a gazdaságba történő hiteláramlást. Ha a hitelek áramlása komoly mértékben korlátozott, a gazdasági tevékenység gyorsan csökken, mivel a társaságok számára nehézséget okoz, hogy kifizessék beszállítóikat és alkalmazottaikat. Mindezek alapján helyénvaló, hogy a tagállamok olyan intézkedéseket hozhassanak, amelyek a hitelintézeteket és más pénzügyi közvetítőket arra ösztönözik, hogy továbbra is betöltsék szerepüket az EU gazdaságának támogatásában.”

- 37 Következésképpen a Svéd Királyság a szóban forgó támogatási program elfogadásával az ideiglenes keret 5. pontja alapján a 2020. december 31-ig aláírható új kölcsönökre vonatkozó állami garancia nyújtásával a bankszektorra irányuló ösztönző intézkedést kívánt hozni (a megtámadott határozat 14. pontja).
- 38 A felperes a keresetlevél 58. és 82. pontjában azt állítja, hogy a megtámadott határozat nem állapítja meg annak szükségességét, hogy a támogatást a svéd hatóságok által kiadott uniós működési engedéllyel való rendelkezés alapján kell odaítélni.
- 39 Ennek az érvnek nem lehet helyt adni.
- 40 Először is, ami a szóban forgó támogatási program megfelelő jellegét illeti, figyelemmel arra, hogy e rendszer olyan állami garanciák formájában jelenik meg, amely lehetővé teszi, hogy a banki szervezetek legfeljebb hat év időtartamra kölcsönt nyújtsanak, természetes, hogy az érintett tagállam biztosítani kívánja a garanciára jogosult légitársaságok állandó jelenlétét abból a célból, hogy svéd területen lehessenek jelen annak érdekében, hogy a felvett kölcsönöket úgy fizessék vissza, hogy az állami garanciát a lehető legkisebb mértékben vegyék igénybe. Márpedig a svéd engedéllyel való rendelkezés követelménye, amennyiben a légitársaságok központi ügyvezetési helyének svéd területen való jelenlétével jár, lehetővé teszi e légitársaságok – legalábbis adminisztratív és pénzügyi – jelenlétének bizonyos állandóságát, oly módon, hogy a támogatást nyújtó tagállam hatóságai ellenőrizni tudják, hogy a támogatást a kedvezményezettek hogyan használják fel, amire nem kerülhetett volna sor akkor, ha a Svéd Királyság olyan kritériumot fogadott volna el, amely lehetővé tette volna a svéd területen – a felpereshez hasonlóan – pusztán szolgáltatóként működő légitársaságok támogathatóságát, tekintve, hogy a szolgáltatásnyújtás – jellegénél fogva – nagyon rövid határidőn belül, de akár azonnali hatállyal megszüntethető.
- 41 Másodszor, a támogatás nyújtásának e részletszabályai tükrözik a svéd hatóságok azon lehetőségét és kötelezettségét, hogy pénzügyi ellenőrzést gyakoroljanak a kedvezményezettek felett. Márpedig ilyen lehetőség és kötelezettség csak a svéd engedéllyel rendelkező légitársaságok tekintetében áll fenn, mivel kizárólag a svéd hatóságoknak van hatáskörük ez utóbbiak pénzügyi helyzetének ellenőrzésére, többek között az 1008/2008 rendelet 5. cikkéből és 8. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeknek megfelelően, amint azt a megtámadott határozat 43. pontja kifejti. Ezzel szemben a svéd hatóságok az említett rendelet értelmében semmilyen hatáskörrel nem rendelkeznek a svéd engedéllyel nem rendelkező légitársaságok pénzügyi helyzetének felügyeletére.
- 42 Harmadszor, bár kétségtelenül igaz, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a központi ügyvezetés helyének fogalma gyakorlatilag a székhely fogalmának felel meg (lásd a fenti 26. pontot), valamint hogy a székhely megváltozása viszonylag gyorsan bekövetkezhet, nem lehet megfelelni arról, hogy az 1008/2008 rendelet 2. cikkének 26. pontja más pontosításokat is tartalmaz, különösen arra vonatkozóan, hogy a légi alkalmassági irányítást a központi ügyvezetés helyéről, vagyis a jelen esetben Svédországban kell végezni. E megállapítást megerősíti az 1008/2008 rendeletnek a (működési engedély kiadásának pénzügyi feltételeiről szóló) 5. cikke, a (jó hírnév igazolásáról szóló) 7. cikke vagy a (működési engedély érvényességéről szóló) 8. cikke. E rendelkezések kölcsönös szabályozási kötelezettségeket állapítanak meg a svéd engedéllyel rendelkező légitársaságok és a svéd hatóságok között, és így különös és állandó kapcsolatot alakítanak ki közöttük, amely kellő módon megfelel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeknek, amelyek megkövetelik, hogy a támogatás szüntesse meg a valamely tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavart. Ráadásul az érintett tagállammal fennálló ezen kapcsolat elvesztése, amely a központi ügyvezetés helyének egy másik tagállamba történő

áthelyezésében merül ki, nem korlátozódik pusztán a székhely megváltozására, mivel – amint azt maga a felperes is megjegyzi a keresetlevél 54. pontjában – a légitársaságnak ezenkívül az összes közigazgatási lépést meg kell tennie ez utóbbi államnál annak érdekében, hogy új működési engedélyt szerezzen, és az e célból szükséges valamennyi feltételnek eleget tegyen, és az, hogy az új központi ügyvezetési helyét elismerteti, ezek közül csak egy elemnek minősül.

- 43 Nem vitatott tehát, hogy a Svéd Királyság e kritérium elfogadásával – együttesen azzal a kritériummal, hogy a charterjáratokat működtető légitársaságok nem támogathatók – lényegében annak biztosítására törekedett, hogy a garanciájában részesülő légitársaságok tartós kapcsolatban legyenek vele, ami egy jelentős jogi entitás, mégpedig e légitársaságok központi ügyvezetési helyének – a területén való – jelenlétén alapul, amely nem jöhetett volna létre e tekintetben azon társaságok esetében, amelyek egy tőle eltérő másik tagállam által kibocsátott engedéllyel működnek, mivel utóbbiak nem tartoznak a svéd hatóságok pénzügyi és megbízhatósági felügyeletének hatálya alá az 1008/2008 rendelet értelmében, és – esetükben – hiányzik ezen állandó és sajátos kapcsolat közötté és az általa kiadott engedéllyel rendelkező társaságok között.
- 44 Így azáltal, hogy a szóban forgó támogatási program a svéd gazdasághoz fűződő állandó és kölcsönös kapcsolatok miatt kizárólag a svéd engedéllyel rendelkező légitársaságokra korlátozza a támogatás igénybevételét, kizárva a charterjáratokat működtető társaságokat, alkalmas az e tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére irányuló cél elérésére.
- 45 Negyedszer, ami a szóban forgó támogatási program arányos jellegét illeti, meg kell állapítani, hogy a svédországi összeköttetés biztosítása érdekében a svéd engedély és a svéd terület menetrend szerinti járatokkal történő kiszolgálására vonatkozó kettős követelmény a legalkalmasabb arra, hogy garantálja a légitársaság említett területen való jelenlétének tartós jellegét azáltal, hogy biztosítja ezen engedélynek köszönhetően, hogy e társaság központi ügyvezetésének helye az említett területen legyen, és a fent említett menetrend szerinti légi járatokra tekintettel ott is maradjon. Bár elméletileg igaz, amint azt a felperes állítja, hogy egy légitársaság központi ügyvezetése helyének jelenléte egy adott tagállam területén nem esik szükségszerűen egybe az említett területen való erőteljes kereskedelmi jelenléttel, úgy tűnik egyrészt, hogy az megfelel annak a helynek, ahol az igazgatási és pénzügyi döntéseket meghozzák, ami a jelen esetben különösen fontos annak biztosítása érdekében, hogy Svédország összeköttetése ne szakadjon meg egyik napról a másikra, másrészt pedig, hogy a támogatható légitársaságok együttesen főként Svédország menetrendszerinti kiszolgálásához járuljanak hozzá, mind az áruszállítás, mind pedig a személyszállítás tekintetében, ami megfelel a Svédország összeköttetésének biztosítására irányuló célnak, legyen szó – a felperes e tárgyban megfogalmazott érvelése ellenére – akár a Svédországon belüli, akár a Svédországból kiinduló és a Svédországba irányuló légi útvonalakról.
- 46 Így a Svéd Királyság által a szóban forgó támogatási program bejelentésekor szolgáltatott, az ellenkérelem 33. pontjában felidézett adatokból kitűnik, hogy a svéd engedéllyel rendelkező légitársaságok 2019-ben a belföldi utasforgalom 98%-át és a belföldi áruszállítás 84%-át biztosították, ami e tagállam földrajzi kiterjedésére és földrajzi helyzetére tekintettel nagyon lényeges adatnak minősül. Ami az Unión belüli légi utasforgalom Svédországba irányuló és Svédországból kiinduló részét illeti, azt 2019-ben 49%-ban svéd engedéllyel rendelkező gazdasági szereplők valósították meg. Ez utóbbiak részesedése azonban az Unión kívüli utasok Svédországba irányuló és Svédországból kiinduló légi forgalmában kevesebb mint 35% volt 2019-ben. Figyelembe véve a szóban forgó helyzetek sokféleségét (utasok és áruk szállítása, valamint belső és területen kívüli kiszolgálás), és a svéd területtel való tartós kapcsolat fennállásának biztosítására irányuló szándékot, meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem követett el értékelési

hibát, amikor megállapította, hogy a szóban forgó támogatási program nem haladta meg azt a mértéket, amely a svéd hatóságok által követett cél eléréséhez szükséges volt, és amely nagyon lényegessé vált, tekintve, hogy 2020 március végén e tagállam a három legnagyobb svéd repülőter légi utasforgalmának megközelítőleg 93%-os visszaesését állapította meg.

- 47 Ráadásul, amint arra a fenti 32. pont emlékeztetett, ismét hangsúlyozni kell, hogy a szóban forgó támogatási program előnyeiből nem részesülnek a svéd engedéllyel rendelkező és főtevékenységként charterjáratok működtetésével foglalkozó vállalkozások, mivel a nem menetrendszerű járatok nem képesek biztosítani a svéd terület ugyanazon időbeli összeköttetését, hiszen jellegüknél fogva nem rendszeresek, következésképpen kevésbé kiszámíthatók az érintett tagállam számára.
- 48 E tekintetben a felperes által a keresetlevél 55. pontjában előadott érv, amely szerint a valamely másik tagállam által kiadott működési engedéllyel rendelkező légitársaságokat gyakran a Svéd Királyságtól eltérő tagállamok állampolgárai birtokolják és üzemeltetik, mint ahogyan – a felpereshez hasonlóan – ilyen állampolgárokat is alkalmaznak, még ha bizonyítást is nyerne, teljesen mellékes jellegű, és nem befolyásolhatja a szóban forgó támogatási program szükségességét, különös tekintettel az általa felállított kritériumokra, közöttük a svéd engedély kritériumára. Hozzá kell tenni, hogy ez az érv könnyen vitatható a felperessel szemben, mivel a svéd engedéllyel rendelkező társaságok tőkéjében a Svéd Királyságon kívüli, különböző tagállamokban letelepedett jogi vagy természetes személyek részesedhetnek, vagy azok e más tagállamok állampolgárai is lehetnek.
- 49 A fenti megfontolásokból következik, hogy a felperes tévesen állítja, hogy mivel a központi ügyvezetésének helye Írországból található, jelentős, megközelítőleg 5%-os svéd piaci részesedéssel rendelkezik, ott a negyedik légitársaság, és 1997 óta biztosítja a Svédországhoz való összeköttetést, a Bizottság értékelési hibát vétett, amikor azt állította, hogy azon követelmény, hogy ahhoz, hogy az említett program kedvezményezettje legyen, a központi ügyvezetési helyének Svédországban kell lennie, releváns e cél elérése, és azon légitársaságok azonosítása szempontjából, amelyek „a svédországi összeköttetést biztosító szerepet [töltöttek] be”. A felperes ugyanis ezzel figyelmen kívül hagyja a svéd gazdaságban bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére irányuló célt, és hallgat arról a tényről, hogy Svédország összeköttetését – egyrészt – nem kizárólag a légi utasszállítás, – másrészt pedig – a Svédországon belüli szállítástól eltérő szállítás révén biztosítják, hanem a légi áruszállítás és a belföldi légi utasszállítás révén is.
- 50 Ráadásul nem lehet figyelmen kívül hagyni a szóban forgó támogatási program által követett célhoz szorosan hozzátartozó időbeli szempontot. Márpedig igaz ugyan, hogy a felperes az említett rendszer elfogadása előtt egyértelműen hozzájárult Svédország összeköttetéséhez, még ha e hozzájárulás összességében meglehetősen korlátozott is volt, mivel a Svédországot érintő légi utasszállításban fennálló piaci részesedése körülbelül 5%-os volt, emlékeztetni kell arra, hogy a közpénzeknek az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja keretében történő odaítélése azt feltételezi, hogy az érintett – maga is nehéz helyzetben lévő – tagállam által nyújtott támogatás megszüntetheti a gazdaságában bekövetkezett zavarokat, ami feltételezi azon légitársaságok helyzetének átfogó figyelembevételét, amelyek segíthetik az említett gazdaság helyreállítását, és kiváltképpen közreműködhetnek Svédország összeköttetésében, ami különös jelentőséget ad az említett állam területével való állandó kapcsolat kritériumának. Figyelemmel arra, hogy az érintett tagállam által nyújtható források nem végtelenek, és ezért bizonyos prioritásoknak kell megfelelniük, nem hagyható figyelmen kívül, hogy az említett tagállamnak olyan légitársaságokat kellett figyelembe vennie, amelyek ugyan kisebbek, mint a felperes, és emiatt kevesebb utast

szállítanak, és kisebb forgalmat érnek el, de a svéd terület belső kiszolgálására összpontosítottak, ami még nagyobb kihívást jelentett, figyelemmel a svéd terület sajátosságaira és a rendkívüli világjárvány-időszakra. A felperes állításával ellentétben tehát nem ellentétes az arányosság elvével a szóban forgó támogatási program céljára tekintettel az, hogy a Svédországhoz kapcsolódó légi utasszállítás globális piacán az övénel kisebb piaci részesedéssel rendelkező légitársaságok számára lehetővé tették, hogy az említett program keretében jogosultak legyenek, különösen, ha az ilyen légitársaságok különös jelentőséggel bírnak ezen ország összeköttetése szempontjából, mint például az olyan kisebb légitársaságok, amelyek különleges rendeltetésű járatokat, például orvosi vagy mentő járatokat üzemeltetnek, amint azt a megtámadott határozat 15. pontja kiemeli.

- 51 Ezenkívül semmi nem garantálta a Svéd Királyság számára, hogy az utasok nem belföldi légi szállítására összpontosító légitársaságnak az ezen ország összeköttetéséhez való hozzájárulása, amely társaságnak a központi ügyvezetési helye nem a területén található, a válságot követően is fennmarad, feltéve hogy állami garanciában részesült. A felperesnek a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában fennálló helyzete erre példát szolgáltat. Az ügyiratokból ugyanis kitűnik, hogy a felperes piaci részesedése folyamatosan csökkent, 11,8%-ról 5%-ra, és hogy a svéd területen való fizikai jelenlétét egyetlen állomáshelyre, Göteborgra kívánta csökkenteni, amely a keresetlevél 14. pontja szerint csak egyetlen repülőgépet foglal magában. A Bizottság tehát nem vétett értékelési hibát.
- 52 Az arányosság elvének állítólagos megsértését illetően a felperes az érvelésének egy részét az egyes légitársaságok piaci részesedésein alapuló alternatív támogatási program lehetőségére alapozza. A tárgyaláson más lehetséges kritériumokat is megjelölt, mint például a szállított utasok száma vagy az útvonalak.
- 53 Mindazonáltal az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottságnak nem kell absztrakt módon állást foglalnia minden lehetséges tervezett alternatív intézkedésről, mivel jóllehet az érintett tagállamnak részletesen be kell mutatnia a szóban forgó támogatási program elfogadásának indokait, különösen az elfogadott támogathatósági kritériumokat illetően, nem köteles pozitív módon bizonyítani, hogy semmilyen más elképzelhető, jellegénél fogva hipotetikus intézkedés nem biztosíthatja jobban a kitűzött cél elérését. Ha az említett tagállamot nem terheli ilyen kötelezettség, a felperes nem kérheti megalapozottan a Törvényszéktől, hogy kötelezze a Bizottságot arra, hogy a nemzeti hatóságok szerepét vegye át a normatív lehetőségek felkutatására vonatkozó ezen feladattal kapcsolatban annak érdekében, hogy megvizsgáljon minden elképzelhető alternatív intézkedést (lásd ebben az értelemben: 2019. május 6-i Scor kontra Bizottság ítélet, T-135/17, nem tették közzé, EU:T:2019:287, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a fenti 40–44. pontban jelzett okok miatt a szóban forgó támogatási programnak a nem Svédországban letelepedett társaságokra való kiterjesztése nem tette volna lehetővé az említett program céljának elérését, mivel – amint az a fenti 49. pontban kiemelésre került – a Svédországot érintő légi közlekedés egészének, sokféleségének és időtartamának a figyelembevételére vonatkozó követelmény nem lett volna olyan jól biztosítva a felperes által javasolt kritériumok elfogadásával, ily módon a Bizottság jogosan járt el, amikor azoknak nem adott helyt.

- 55 El kell tehát utasítani a felperes arra alapított érveit, hogy a szóban forgó támogatási program nem megfelelő és arányos, anélkül hogy határozni kellene a keresetlevél A.3.1 és A.3.2. mellékletének elfogadhatóságáról, amelyek a felperes szakértői által készített jelentéseket tartalmazzák, és amelyeket a Bizottság vitat.
- 56 A Bizottság tehát a megtámadott határozatban olyan támogatási programot hagyott jóvá, amely ténylegesen a tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére irányult, és a támogatásnyújtási szabályai tekintetében nem haladta meg az említett program céljának eléréséhez szükséges mértéket. Ennélfogva a fenti 31. pontban felidézett elvekre tekintettel meg kell állapítani, hogy azok a következmények, amelyekkel az említett program jár, amennyiben a svéd hatóságok a hatályát egyrészt a svéd engedéllyel rendelkező, másrészt pedig charterjáratok üzemeltetését nem főtevékenységként végző légitársaságokra korlátozták, nem sértik az EUMSZ 18. cikk első bekezdését pusztán amiatt, hogy előnyben részesítik a svéd területen központi ügyvezetési hellyel rendelkező és charterjáratok üzemeltetését nem főtevékenységként végző légitársaságokat.
- 57 A fentiekből következik, hogy a szóban forgó támogatási program célja megfelel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt eltérés követelményeinek, és hogy a támogatás nyújtásának részletszabályai nem haladják meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 58 Következésképpen az első jogalap első két részét el kell utasítani.

Az első jogalap arra alapított két utolsó részéről, hogy a szóban forgó támogatási program korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát, és hogy e korlátozás nem igazolt

- 59 A felperes emlékeztet egyrészt arra, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása jogszerű, ha azt közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja, hátrányos megkülönböztetéstől mentes, szükséges és arányos a kitűzött közérdekű célhoz képest, másrészt, hogy e feltételek kumulatívok, és a korlátozás igazolatlaná válik, ha közülük akár csak egy nem teljesül. Márpedig a jelen esetben ez a helyzet. A szóban forgó támogatási program ugyanis először is hátrányosan megkülönböztető, mivel a légitársaságokkal szemben eltérő bánásmódot alkalmaz az uniós működési engedélyüket kibocsátó tagállamtól függően, míg az Unió valamennyi, Svédországban működő és az összeköttetéshez hozzájáruló légitársaságnak támogathatónak kellene lennie a szóban forgó támogatási program keretében. Továbbá a szóban forgó támogatási program nem arányos, mivel túllép a célja eléréséhez szükséges mértéken, mivel ez utóbbi – amely a Svéd Királyság számára annak lehetővé tétele, hogy összeköttetését biztosítsa – elérhető lenne a szolgáltatásnyújtás szabadságának megsértése nélkül is, ha e program a Svédországban működő valamennyi légitársaság rendelkezésére állna, függetlenül attól, hogy melyik tagállam adta ki az uniós működési engedélyüket, pusztán az illető piaci részesedésük figyelembevételével.
- 60 Végül a svédországi összeköttetés megőrzése érdekében a légi ágazatnak a Covid19-világjárvány okozta veszteségek miatti kompenzációjára irányuló közérdekű cél nem teszi szükségessé, hogy kizárólag a svéd engedéllyel rendelkező légitársaságoknak segítsenek, mivel a Svédországban valamely más tagállam által kiadott engedély alapján működő légitársaságok e célból ugyanolyan fontosak. Ezzel szemben a nemzeti légitársaságok támogatásának ténye a belső piac szétzöredezettségéhez és a többi tagállam versenytársainak kiiktatásához vezet, gyengíti a versenyt, súlyosbítja a Covid19-világjárvány által okozott károkat, végeredményben sérti a légi közlekedési ágazat szerkezetét, amelynek megőrzésére irányul a szóban forgó támogatási program, valamint korlátozza az uniós fuvarozók ahhoz fűződő jogait, hogy a belső piacon szabadon nyújtsanak légi szállítási szolgáltatásokat, bármely tagállam is adta ki az engedélyüket.

- 61 Előzetesen az első jogalap első két részének vizsgálatára kell utalni, amennyiben a felperes a szóban forgó támogatási programból eredő hátrányos megkülönböztetés fennállására és az e programot jellemző arányosság hiányára alapítja érvelését.
- 62 Az EUMSZ 56. cikket illetően meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 58. cikk (1) bekezdése szerint a közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára a közlekedésre vonatkozó címnek, azaz az EUM-Szerződés VI. címének rendelkezései az irányadók. A közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára tehát az elsődleges jog keretében egy különálló jogi rendszer vonatkozik (2014. március 18-i International Jet Management ítélet, C-628/11, EU:C:2014:171, 36. pont). Következésképpen az EUMSZ 56. cikk konkrétan nem alkalmazható a légi közlekedés területén (2011. január 25-i Neukirchinger ítélet, C-382/08, EU:C:2011:27, 22. pont).
- 63 A légi közlekedési szolgáltatások liberalizációjára irányuló intézkedéseket tehát kizárólag az EUMSZ 100. cikk (2) bekezdése alapján lehet elfogadni (2014. március 18-i International Jet Management ítélet, C-628/11, EU:C:2014:171, 38. pont). Márpedig az uniós jogalkotó e rendelkezés alapján fogadta el az 1008/2008 rendeletet, amelynek éppen az a célja, hogy meghatározza a szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a légi közlekedési ágazatban történő alkalmazási feltételeit (lásd analógia útján: 2003. február 6-i Stylianakis ítélet, C-92/01, EU:C:2003:72, 23. és 24. pont). Meg kell azonban állapítani, hogy a felperes egyáltalán nem hivatkozik e rendelet megsértésére.
- 64 Mindenesetre, bár igaz, hogy a szóban forgó támogatási program hatályának meghatározása miatt a felperes nem fér hozzá a Svéd Királyság által nyújtott állami garanciával fedezett kölcsönökhöz, nem bizonyítja, hogy ez a kizárás mennyiben alkalmas arra, hogy visszatartsa őt attól, hogy Svédországból kiinduló és Svédországba irányuló szolgáltatásokat nyújtson, főleg mivel az ügy irataiból kitűnik, hogy a felperes a szóban forgó támogatási programtól függetlenül és egyszerű kereskedelmi okokból fokozatosan csökkentette tevékenységét a svéd piacon, mind a kiszolgált célállomások, mind pedig az ott lévő repülőgépek száma tekintetében (lásd a fenti 51. pontot). A felperes többek között nem jelöli meg azokat a ténybeli vagy jogi elemeket, amelyek arra engednének következtetni, hogy a szóban forgó támogatási program olyan korlátozó hatásokat eredményez, amelyek meghaladnák azt, ami kiváltja az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom alkalmazását, amelyek mindazonáltal – amint az az első jogalap első két részében megállapításra került – szükségesek és arányosak a svéd gazdaságban a Covid19-világjárvány miatt bekövetkezett komoly zavar megszüntetése szempontjából az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt követelményeknek megfelelően.
- 65 A fentiek összességéből következik, hogy az első jogalap egyik részének sem lehet helyt adni, és ennél fogva az említett jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról, amely a támogatás kedvező hatásainak a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz viszonyított mérlegelésére vonatkozó kötelezettség megsértésén alapul

- 66 A felperes a keresetlevél 94–102. pontjában azt állítja, hogy a Bizottság a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata során nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy mérlegelje a támogatás által az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában foglalt célok elérése szempontjából várt pozitív hatásokat a verseny torzulása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokkal szemben, ami a tények értékelése során elkövetett

nyilvánvaló hibának, tehát a megtámadott határozat megsemmisítéséhez elegendő indoknak minősül. A Bizottság – a Francia Köztársaság támogatása mellett – cáfolja ezt az érvelést. A Svéd Királyság e tekintetben a Bizottság érveire hivatkozik.

- 67 Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében „[a] belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető [...] egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás.” E rendelkezés szövegéből következik, hogy az alkotói úgy vélték, hogy az egész Unió érdeke, hogy egyik vagy másik tagállamának lehetősége legyen egy súlyos, sőt akár egzisztenciális válság leküzdésére, amely csak komoly következményekkel járhat a többi tagállam egészének vagy egy részének gazdaságára, és így magára az Unióra. Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése b) pontja szövegének ezen szó szerinti értelmezését megerősíti az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontjával való összehasonlítás, amely „az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben”, mivel ez utóbbi rendelkezés szövege egy olyan feltételt tartalmaz, amely a kereskedelmi feltételek közös érdekekkel ellentétes mértékű befolyásolása hiányának igazolására vonatkozik, amely nem szerepel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában (lásd ebben az értelemben: 2020. szeptember 22-i Ausztria kontra Bizottság ítélet, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 20. és 39. pont).
- 68 Ily módon, amennyiben az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételek teljesülnek, vagyis a jelen ügyben az érintett tagállam valóban a gazdaságában bekövetkezett komoly zavarral szembesül, és az e zavar megszüntetése érdekében elfogadott támogatási intézkedések egyrészt szükségesek e cél eléréséhez, másrészt pedig megfelelőek és arányosak, vélelmezni kell, hogy az említett intézkedéseket az Unió érdekében fogadták el, és így e rendelkezés nem követeli meg, hogy a Bizottság a támogatás kedvező hatásait a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz képest mérlegelje, ellentétben azzal, amit az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja előír. Másként fogalmazva, az ilyen mérlegelésnek nincs létjogosultsága az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja keretében, mivel annak eredménye vélelmezetten pozitív. Ugyanis az, hogy valamely tagállam a gazdaságában bekövetkezett súlyos zavart megszünteti, általában véve csak kedvező lehet általában az Unió és különösen a belső piac számára.
- 69 Meg kell tehát állapítani, hogy az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja nem követeli meg, hogy a Bizottság a támogatás kedvező hatásait a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz képest mérlegelje, ellentétben azzal, amit az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja előír, hanem csak azt kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó támogatási intézkedés szükséges, megfelelő és arányos-e az érintett tagállam gazdaságában bekövetkezett súlyos zavar megszüntetése szempontjából. Következésképpen el kell utasítani a felperes azon érvét, amely szerint a mérlegelés kötelezettsége az összeegyeztethető támogatások kivételes jellegéből ered, ideértve azokat is, amelyeket az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében összeegyeztethetőnek nyilvánítottak. Ugyanezen okokból a felperes nem hivatkozhat megalapozottan a 2018. szeptember 19-i HH Ferries és társai kontra Bizottság ítéletre (T-68/15, EU:T:2018:563, 210–214. pont), mivel a Törvényszék ott nem vette figyelembe az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja között meglévő, a Bíróság által a 2020. szeptember 22-i Ausztria kontra Bizottság ítéletben (C-559/12 P, EU:C:2020:742, EU:C:2074. pont) hangsúlyozott különbség következményeit.

- 70 A felperes nem hivatkozhat az ideiglenes kereten alapuló mérlegelés kötelező jellegére sem azzal érvelve, hogy az köti a Bizottságot és e tekintetben a fennálló kötelezettségétől elkülönülő második jogalapot szolgáltat, mivel ilyen kötelezettség nem szerepel az ideiglenes keretben. Különösen az említett keret általa hivatkozott 1.2 pontja, amely „[a] nemzeti támogatási intézkedések szoros európai szintű koordinálásának szükségesség[ér]e” vonatkozik, egyetlen pontot tartalmaz, a 10. pontot, amely e vonatkozásban semmilyen előírást nem tartalmaz. Ennélfogva a felperes erre nem hivatkozhat.
- 71 Ugyanezen okokból el kell utasítani a Bizottság másodlagosan előterjesztett, annak állítására vonatkozó érvelését is, hogy maga az ideiglenes keret ilyen mérlegelést tartalmaz.
- 72 A második jogalapot tehát el kell utasítani.

A negyedik, az indokolási kötelezettség megsértésére alapított jogalapról

- 73 A negyedik jogalap alátámasztása érdekében a felperes emlékeztet arra, hogy a Bizottságot az EUMSZ 296. cikk második bekezdése értelmében indokolási kötelezettség terheli, és hogy e kötelezettség megsértése indokolja a megtámadott határozat megsemmisítését. Ezenkívül a fent hivatkozott rendelkezés értelmében a Bizottságnak „világos és egyértelmű módon” nyilvánosságra kell hoznia a szóban forgó intézkedés elfogadása érdekében követett érvelést oly módon, hogy mind az érdekelt felek, mind pedig az Unió hatáskörrel rendelkező bírósága megértse azokat az okokat, amelyek miatt a megtámadott jogi aktust elfogadták. Ez az indokolási kötelezettség a jelen ügyben annál is inkább fontos, mivel a megtámadott határozatot olyan hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül fogadták el, amely lehetővé tette volna az érdekeltek számára, hogy előterjessék érveiket.
- 74 Márpedig először is a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettségét, egyrészt mivel nem vizsgálta meg, hogy a támogatás hátrányos megkülönböztetéstől mentes-e, és tiszteletben tartja-e a szolgáltatásnyújtás szabadságának elvét; másrészt, mivel még rövid formában sem végezte el a támogatás kedvező és kedvezőtlen hatásainak mérlegelését, harmadrészt pedig azért, hogy még röviden sem értékelte a támogatásnak a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatását.
- 75 Másodszer a Bizottság nem teljesítette a megfelelő indokolás nyújtására vonatkozó kötelezettségét sem. A Bizottság által a támogatás bejelentett célkitűzéseire tett utalás ugyanis jelentős szemantikai eltéréseket tartalmaz a támogatás céljaival kapcsolatban, amelyeket a megtámadott határozat 8. pontja úgy ír le, mint amely annak biztosítására irányul, hogy azok a légitársaságok, amelyek „svéd engedéllyel rendelkeznek, és amelyek jelentősek a svédországi összeköttetés biztosítása szempontjából”, elegendő likviditással rendelkezzenek, az említett határozat 43. pontjában pedig úgy, mint amely azokat a légitársaságokat azonosítja, „amelyek kapcsolódnak Svédországhoz, és amelyek szerepet játszanak ezen ország összeköttetésének biztosításában, a bejelentett intézkedés céljának megfelelően”. Márpedig az alkalmazott megfogalmazás nem egyértelmű, és nem teszi lehetővé sem az érdekeltek, sem a Törvényszék számára annak megértését, hogy mi volt a szóban forgó támogatási intézkedés célja, azon kívül, hogy a Svéd Királyságtól eltérő tagállamok által kiadott uniós működési engedéllyel rendelkező légitársaságokat kizárják a támogatási program kedvezményéből.
- 76 A Bizottság ezen érvek elutasítását kéri. A Francia Köztársaság és a Svéd Királyság e tekintetben az ellenkérelemre hivatkozik.

- 77 Először is, bár valamely uniós jogi aktusnak az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerint megkövetelt indokolásából világosan és egyértelműen ki kell tűnnie a szóban forgó jogi aktus kibocsátója érvelésének oly módon, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, a Bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálatát, nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi releváns jogi vagy ténykérdésre kitérjen. Az indokolási kötelezettség betartását egyébként nemcsak a jogi aktus szövege alapján kell megítélni, hanem annak összefüggéseire, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességére tekintettel is (lásd: 2018. február 7-i American Express ítélet, C-304/16, EU:C:2018:66, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig a jelen ügyben az összefüggés egy olyan világhátrány és rendkívüli sürgősség kontextusa, amelyben a Bizottság először is elfogadta az ideiglenes keretet, amely mind a tagállamoknak, mind pedig az említett világhátrány következményeivel érintett vállalkozásoknak számos útmutatást adott, ezt követően megvizsgálta az említett államok által – különösen e keret alapján – számára bejelentett intézkedéseket, és végül meghozta az ez utóbbiakra vonatkozó határozatokat, köztük a megtámadott határozatot. E tekintetben a fenti 1. és 2. pontból kitűnik, hogy csak nyolc nap telt el a szóban forgó támogatási program bejelentése és a megtámadott határozat meghozatala között.
- 78 Márpedig e rendkívüli körülmények ellenére meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a megtámadott határozat 44 pontot tartalmaz, és általános jelleggel lehetővé teszi azon ténybeli és jogi indokok megértését, amelyek miatt a Bizottság úgy döntött, hogy nem emel kifogást a szóban forgó támogatási programmal kapcsolatban. Közelebbről, a felperes állításával ellentétben, a megtámadott határozat 8. és 43. pontjában megállapított csekély eltérések nem okoznak zavart a szóban forgó támogatási program céljának azonosítása tekintetében, amelyet lényegében úgy kell érteni, mint Svédország légi úton való összeköttetésének fenntartását, legyen szó akár a Svédországon belüli, akár a Svédországból kiinduló és a Svédországba irányuló légi útvonalokról.
- 79 Másodszor a támogatás kedvező hatásainak a kereskedelmi feltételekre és a torzulásmentes verseny fenntartására gyakorolt kedvezőtlen hatásaihoz viszonyított mérlegelésére vonatkozó indokolás hiányát illetően a fenti 69. pontból kitűnik, hogy az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja nem ír elő ilyen követelményt. Következésképpen a Bizottságnak e tekintetben nem kellett indokokat előterjesztenie.
- 80 Harmadszor, amint arra a Bizottság hivatkozik, a megtámadott határozat 6–8., 15., 17., 27., 41. és 43. pontjából kitűnnek a szóban forgó támogatási program belső piaccal való összeegyeztethetőségének indokai. Ily módon, mivel a Bizottság a megtámadott határozatban, bár néha röviden, a sürgősségre tekintettel kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt a szóban forgó támogatási program megfelel az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeknek, és különösen azt, hogy mennyiben voltak szükségesek, megfelelőek és arányosak a támogatásra vonatkozó kritériumok, köztük a svéd engedéllyel való 2020. január 1-jei rendelkezés, eleget tett az indokolási kötelezettségnek.
- 81 A negyedik jogalapot tehát el kell utasítani.

A harmadik, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdéséből eredő eljárási jogok megsértésére alapított jogalapról

- 82 A harmadik jogalap, amely a fellebbező eljárási jogainak védelmére vonatkozik azon okból, hogy a Bizottság a komoly kétségek állítólagos fennállása ellenére nem indított hivatalos vizsgálati eljárást, valójában másodlagos jellegű arra az esetre, ha a Törvényszék nem vizsgálta volna magának a támogatásnak az értékelését. Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik,

hogy az ilyen jogalap arra irányul, hogy megengedhetővé váljon valamely érdekelt fél számára, hogy e minőségében az EUMSZ 263. cikk alapján keresetet indítson, amit egyébként vele szemben megtagadnának (lásd ebben az értelemben: 2011. május 24-i Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ítélet, C-83/09 P, EU:C:2011:341, 48. pont; 2011. október 27-i Ausztria kontra Scheucher-Fleisch és társai ítélet, C-47/10 P, EU:C:2011:698, 44. pont). Márpedig a Törvényszék megvizsgálta a kereset első két jogalapját, amelyek magának a támogatásnak az értékelésére vonatkoznak, így megszűnt e jogalap jelzett célkitűzése.

- 83 Ráadásul meg kell állapítani, hogy e jogalapnak nincs önálló tartalma. Az ilyen jogalap keretében ugyanis a felperes a hivatalos vizsgálati eljárás keretében őt megillető eljárási jogok védelme érdekében kizárólag annak bizonyítására alkalmas jogalapokra hivatkozhat, hogy azon információk és bizonyítékok értékelésének, amelyekkel a Bizottság a bejelentett intézkedés előzetes vizsgálati szakaszában rendelkezett vagy rendelkezhetett, kétségeket kellett volna ébresztenie ezen intézkedésnek a belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően (lásd ebben az értelemben: 2008. december 22-i Régie Networks ítélet, C-333/07, EU:C:2008:764, 81. pont; 2009. július 9-i 3F kontra Bizottság ítélet, C-319/07 P, EU:C:2009:435, 35. pont; 2011. május 24-i Bizottság kontra Kronoply és Kronotex ítélet, C-83/09 P, EU:C:2011:341, 59. pont), mint a Bizottság által az előzetes vizsgálati eljárás során lefolytatott vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta vagy a harmadik felektől származó panaszok megléte. Márpedig meg kell állapítani, hogy a harmadik jogalap tömör formában átveszi az első és a második jogalap keretében felhozott érveket, anélkül hogy rávilágítana az esetleges komoly nehézségekre vonatkozó sajátos körülményekre.
- 84 Ezen indokok alapján meg kell állapítani, hogy mivel a Törvényszék érdemben megvizsgálta az említett jogalapokat, nem szükséges megvizsgálni e jogalap megalapozottságát.
- 85 Így a kereset egészét érdemben el kell utasítani, ugyanakkor biztosítva emellett a felperes számára a kért bizalmas kezelést, mivel a Francia Köztársaság és a Svéd Királyság e tekintetben semmilyen kifogást nem emelt.

A költségekről

- 86 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a saját költségein felül a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére, ideértve a bizalmas kezelés iránti kérelem keretében felmerült költségeket is.
- 87 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdésével összhangban, a Francia Köztársaság és a Svéd Királyság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített tizedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Ryanair DAC-ot kötelezi a saját költségeinek, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeknek a viselésére, ideértve a bizalmas kezelés iránti kérelem keretében felmerült költségeket is.

3) A Francia Köztársaság és a Svéd Királyság maga viseli saját költségeit.

Van der Woude

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Kihirdetve Luxembourgban, a 2021. február 17-i nyilvános ülésen.

Aláírások

ⁱ — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében, valamint 1., 27., 32., 33, 35., 50., 60., 64. és 77. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.